

I artikkelen «Strid om minnesmerke» av lærer Sverre Torp (forhåpentligvis ikke historielærer) tirsdag 20. juli er det flere punkter som avslører en mangelfull studie av nyere norsk og europeisk historie.

Torp skriver at de norske frivillige fra Vinterkrigen vendte tilbake som helter. Dette er korrekt. Men han unnlater å opplyse at mange av de kom tilbake til Norge i månedsskiftet mars/april i 1940, og dro rett ut i krigen mot tyskerne. Som kjent overfalt tyskerne Norge 9. april 1940.

Videre skriver han om de «noen tusen» som meldte seg til fronttjeneste for tyskerne havnet i Den norske Legion, «andre i regulære tyske tropper». Dette er neppe korrekt. Ingen utlending fikk tjenestegjøre i Deutsche Wehrmacht. Men i Waffen SS var de velkomne. Her var det folk fra de fleste europeiske land.

Men vet lærer Torp hva Waffen SS sto for? Waffen SS var en egen hær av spesialavdelinger som sto for det grusomste som fulgte i okkupasjonens fotspor. De drev etnisk utrenskning i stor stil. De fleste har vel hørt om og kjenner til SS-mannen Adolf Eichmann, som var øverste sjef for jødeutryddelsene og direkte underlagt SS-toppsjef Heinrich Himmler.

På østfronten drev SS systematisk utrenskning i kjølvannet av Wehrmacht som rullet frem. Som avveksling fra skyting av russerne, fant noen på andre bestialske måter for likvidering. For eksempel var den ekte russiske vodkaen med en alkoholprosent på 70-80 prosent fin å helle i halsen på ofrene, for siden å tenne på. Det brant godt. Som vakter i konsentrasjonsleirene hadde folkene fra Waffen SS også mange muligheter til spennende og varierende likvidasjonsmetoder.

Jeg vil ikke påstå at alle norske frontkjempere var med på disse uhyrlighetene, men de tjenestegjorde i disse avdelingene, blant annet i Waffen SS Norge.

Er det noen fornuftig grunn til å lage et minnesmerke over folk som har tjenestegjort i avdelinger med slik «ærerik» historie?

Kunne herr Torp tenke seg å foreslå at man om en 50 års tid skulle reise minnesmerke over

folk i dagens tidligere Jugoslavia som deltar i avdelinger som har samme formål?

Roar Magnor
(hobbykrigshistoriker)

Misvisende av Riste

Av Olav Ravn, Narvik

I Aftenposten 19.4. har professor Olav Riste en artikkel med overskrift «General Fleischers tragedie». Da artikkelen har en form og et innhold som er så langt utenfor den historiske virkelighet som mulig, krever den et tilsvarende svar.

La meg først oppsummere generalmajor Fleischers innsats som sjef for 6. divisjon fra januar 1939 og som øverstkommanderende i Nord-Norge fra januar 1940:

1. Han intensiverte arbeidet med å styrke beredskapen i Nord-Norge.
2. Han ga ordre om mobilisering av 6. divisjons avdelinger ved overfallet 9. april uten å avvende ordre fra sentralt hold.
3. Han ledet 6. divisjon med ro og fasthet under de harde kampene, samtidig som han innprentet sine underordnede sjøfer å disponere på en slik måte at de norske tap kunne begrenses.
4. Han samordnet innsatsen fra Hæren og Marinen og med underlagte flyavdelinger.
5. Han organiserte den sivile forvaltning i Nord-Norge i samråd med de sivile organer i landsdelen.
6. Han viste sitt personlige mot ved å foreta inspeksjoner ved avdelingene i fremste linje. Under angrepet på Narvik 27./28. mai fulgte han sine soldater i barkassene over fjorden.

Ved kongelig resolusjon av 18.5. 1940 ble Forsvarets overkommando opprettet. Kommanderende general, Otto Ruge, ble midlertidig beordret som forsvars sjef med bibehold av stillingen som KG. Etter at de norske myndighe-

Ikke nordmenn?

Erik Gjems-Onstad våser i Aftenposten 26.04. når han blander begrepene statsborgerskap og raser. Med et slikt utgangspunkt må resultatet bli originalt.

«Nordmenn» er ingen rase. Vi er et folk, og de som har fått norsk statsborgerskap er like gode nordmenn som alle andre.

Det absurde i Gjems-Onstads påstander kan vi vise ved å stille noen spørsmål:

1. Kan en svenske bosatt i Norge bli nordmann ved å få norsk statsborgerskap?
2. Er de utvandrede nordmenn til Amerika fremdeles nordmenn?
3. Er barn født i Norge av en nordmann og en kineser hverken nordmann eller kineser?
4. Hvor mange generasjoner må mennesker av pakistansk herkomst bo i Norge før de kan kalles nordmenn?
5. Er negrene bosatt i USA ikke amerikanere, men afrikanere, eller ingen av delene, bare «negere»?

GEIR ARNE EJE, Ski

juni 1940, ble Forsvarets tidligere organisasjonsform opprettholdt uten noen toppstilling som forsvarssjef. Generalmajor Fleischer overtok stillingen som sjef for Hæren. Han la frem retningslinjer for reising av en norsk hæravdeling i Storbritannia og senere også en avdeling i Canada. Målet var å skape operative avdelinger som kunne brukes enten som selvstendige norske enheter eller i samvirke med allierte tropper. Generalen var meget aktiv i arbeidet med å bygge opp en ny norsk hær, men flere av hans forslag ble ikke godkjent. Dette førte til at avdelingene fikk langt mindre personell og dermed også en svakere status enn om forslagene fra Fleischer var blitt fulgt. I mars 1941 ble Flyvåpenets Felleskommando (F.F.K.) opprettet for Hærens Flyvåpen og for Marinens flyvåpen. Senhøsten 1941 satte Forsvarsdepartementet i gang utredninger om Forsvarets ledelse og organisasjon. I januar 1942 fremholdt Fleischer både muntlig og skriftlig overfor Forsvarsministeren at de tre forsvarsgreners sjef burde ha anledning til å se det nye forslaget og gi sine uttalelser. Denne anmodning ble ikke tatt til følge. I februar 1942 ble Forsvarets overkommando opprettet. Om generalmajor Fleischer var blitt utnevnt til Forsvarssjef ville han med sin lojale holdning ha lagt all sin energi inn i oppbygningen av de samlede norske stridskrefter i Storbritannia, Canada og senere også i Sverige. En bedre sjef fantes ikke.

Professor Riste skriver bl.a.: «Med ei rekkje indikasjonar på at Fleischer og hans stab ikkje hadde den nødvendige tillit, spesielt hos dei britiske instansane som arbeide med norske saker, måtte regjeringa reagere. Det kan så menn godt vere at skulda for manglande tillit låg meir på britisk enn på norsk side. Men det var berre på norsk side at Regjeringa kunne gjennomføre dei personskifte som måtte til.»

Jeg provoserer Riste til å legge frem de dokumenter som underbygger denne påstand. Forbigåelsen av Fleischer førte til uheldige ringvirkninger langt utover Forsvarets rekke, og den svekket Regjeringens omdømme. Uansett hva historikere måtte mene og skrive, var Regjeringens saksbehandling uhyre slett. De norske myndigheter burde derfor for lengst ha beklaget den behandling generalmajor Carl G. Fleischer ble til del.

Si din mening
til Aftenposten,
ring 020-58052, kr. 3,57 pr. min.

På Aftenpostens debattsider
kan alle si sin mening om aktuelle spørsmål. Skriv under fullt navn og så kort som mulig. Redaksjonen forbeholder seg rett til å forkorte.